

FESTA

Vehemencia

Quan te dic el meu amor;
quan te tinc ben apropada;
quan partint-nos l'alenada
nostres cors son un sol cor.
I amb ton foc de jove vida
sento l'ànima inflamar;
i els teus ulls, com una mar
sense fons i sense mida,
encar donen l'esperança
de més gloria i més plaer,
s'apodera de mon sér
un desig i una frisança
d'embogir en tos amors
arribant al paroxisme,
i de perdre'm en l'abisme
dels teus ulls somniadors.

B. PARRAMÓN.

Març de 1916.

XORCA!

Era xorca, ben xorca; tants anys de matrimoni i rès... semblava que Deu li hagués maleït les entranyes. L'inmens desitj d'esser mare, la co-bejjada felicitat suprema, somni dels seus somnis, il·lusió única que sempre havia alimentat, era morta, morta del tot.

Mil i mil voltes havia anomenat al fill mai vingut, mil i mil voltes s'havia desesperat després d'altres tantes esperances. La il·lusió d'esser mare havia's convertit en obsessió cega, irreflexiva, boija. I la maternitat no venia, i com més tardava més apremiant, més viva i exigent es feia aquella obsessió. No hi creia ella amb la seva esterilitat i al veurer passar els anys sense que'l fruit esperat vingués, volgué provar la darrera esperança abans que la naturalesa implacable la inhabilités per a les funcions de la reproducció; pot ser la culpa no era d'ella, tal vegada el seu home... Si, no podia ser d'altre manera, el xorc era el seu home.

I fou adúltera...

Era xorca, ben xorca; l'adulteri, darrera esperança de la seva ànima afamada de maternitat, fou la prova definitiva.

I are tenia rosegada la consciència per la falta comesa i l'horrible certitud de la seva infeconditat! Ni suportar podia la presència del seu home, que li redordava el greu pecat d'haver cercat la llevor clandestina per a un hermot, faltant a la fidelitat jurada davant l'altar, ni podia resistir el dolor sens límits, la rabia immensa de saber-se xorca, de saber que mai ¡mai! seria mare.

Mirant-se al mirall es veigé hermosa; flor sense aroma, pensà, bonica però inútil; i contemplà sos pits urgents, temptadors, que tant bé haurien alletat un fill: inútils també! i es mirà amb menyspreu i al veurers bonica li sembla esser una figureta de porcelana, bonicoia, però freda i buida de dintre i li vingueren ganes d'agafar-se —d'agafar-la la figureta— i llensar-se contra la paret i fer-se a trossos.

El plor d'un infant, en el carrer, l'exasperà; aquell fill que amb la primera expressió demanava la mamella de la mare, li feu fer un crit de rabia.—Totes tenen fills, totes menys jo que'm passo les nits somniant-lo i que fins he sentit, en ma il·lusió, els dolors del infantament; totes ne tenen de fills ¡fins les que no'n volen!

I's mirà altre volta al mirall i es veigé hermosa i es rigué de la seva imatge i l'escupí i li digué que per a rès servia i, fora de sí, irada, clavà cop de puny al espill que's desfé en cent trossos i arrastrada per sa rabia dominant, cada cop més exaltada, s'increpà fins a enronquir-se:

—Xorca, xorca; ni fente adúltera has pogut esser mare ¡xorca!... i s'arrencà les robes a trossos i es desfé a unglades la negra cabellera que li caigué sobre les espatlles com una cascata d'atzabeja...

Buscà quelcom... i ho trobà. La fulla d'un ganivet llampegué en l'aire i un crit que no semblava humà, repercutí:

—Sou maleides; no serviu per a rès..!

Quan tornà el seu home a casa, la trovà estesa a terra amb el ventre obert i les entranyes sortides.

Magü Murià

L'homenatge al Círcol de Sans

No'n farem una ressenya, perquè prou que'ls nostres lectors n'estàn enterats per la premsa de Barcelona, ens limitarem solsament a fer comentaris.

Mentres a ciutat sols hi ha empreses per a tot lo de mal gust, mentres a cada cantonada s'hi planta un cine i en els teatres elegants s'hi representen drames de *Uadres* i *serenos*, mentres a Barcelona s'hi aixequen places de toros, monumentals, allà en un arrabal de la gran urb, una entitat meritoria amb una perseverancia digne d'esser lloada, porta a cap la tasca de mantenir un any i un altre any, l'afició a nostre teatre regional.

Gloria doncs a eixa entitat i gloria al seu president en Joan Drets, home de voluntat fèrria, que sent, potser més que tots els barcelonins, l'amor a nostre llengua i a nostre teatre que n'es l'ànima.

Vull teatre català, —deia en son brillant discurs— car tinc pressa per a educar als meus fills en l'amor de les coses de nostre terra. Voléu una demostració mes palesa de lo que hem dit?. En Drets es un català que estima a sa patria per sobre de tot. Si a Barcelona n'hi haguessin mitja dotzena d'homes aixís, el nostre teatre tindria edifici propi i rebrotaria amb tal ufana, que no'ns sentiriem enrogir les galtes de vergonya, car no hi hauria motiu perquè un senyor Royo des de Madrid ens ho tirés en cara.

Dels discursos sobresortiren el de'l Apeles Mesures, i del Ignasi Iglesias que junt amb el de'n Drets, creiem tingueren el dò de la sinceritat.

Lo que digueren els senyors Corominas (Don Pere), en Durán i Ventosa i en Vila Merieges, aixís com el representant del alcalde, en Balañá, fou molt bonic, molt lloable, però'ns temem que siguin paraules i paraules, car aquestos senyors, ne saben tant d'enraonar que forçosament deuen dir coses ben dites per hàbit, buscant l'efecte del moment, encare que després no's recordin de lo que han promès en el transcurs de llur peroració.

Tindreu teatre català, ens vingueren a dir, si es que no'ns surt cap entrebanc. Això ho afirmen elements de majoria i de minoria dins de la casa gran. Si els regionalistes i els nacionalistes estàn disposats a treballar per a conseguir-ho, podriem creure que prompte fora una realitat, però, però, tenim pór que's tradueixi en paraules i paraules.

Nosaltres més creuriem en la mitja dotzena d'homes com en Drets, segons hem dit abans, i aquets homes, no's troben, aquestos homes d'empressa i cabals tenen por de perdre i... no's esposen.

A Barcelona hi ha públic per a omplir un teatre en que's representin obres catalanes; hi ha autors que valen; actors meritíssims i estudiosos, de manera que no més manca una voluntat... i el miracle's faria tot sol.

Qui sap, potser que aquest home, per l'amor a nostre terra's presentarà i voldrà fer el miracle. Si aixís fos, Barcelona i Catalunya, que n'hi estarien d'agraïdes.

Mentrestant, bò serà que esperem l'hivern vinent que de segur que hi haurà teatre català... a Sans. Per are, creiem amb en Drets, amb llur amor a Catalunya i amb la constancia i fè que posa en les obres que emprèn.

F. F. M.

FESTA

L'Anita i l'Agneta

Dos anys escassos feia, que l'Agneta vivia a la ciutat de Vilaret i no sols havia conquerit, una nombrosa parroquia, sino que al' hora, s'havia captat l'amistat i simpatia de quants la conexien.

Viuda,—segons deia,—vivía amb sa filleta de quatre anys.

Mai se la veia en cap mena de divertiment i conreava més l'amistat de les persones sèries,

Els dies festius a la tarda, es reunia en lo que l'Agneta en deia el Cassino; una botiga de fuster, que hi havia en la plasseta, més avall de casa seva. Mentres sa filla jugava a rotllo, amb altres noies, ella, la fustera, i dugués o tres veines més feien tertulia sentades a fóra al carrer a l'istiu, o darrera les vidrieres a l'hivern.

A entrada de fosc, hi comparexia en Lluís, contramestre de la fàbrica de teixits, mudat amb el vestit dels dies de festa.

Era en Lluís, lo que amb tota veritat se'n podia dir un home lleig. Prou ho comprenia ell, puix mai se'l veia acompanyant les noies, segur de que si no'ls hi afalaga la vanitat, no'ls hi plau la companyia dels joves.

No es de extranyar doncs, que després de donar un tom per els afores de la ciutat, fes cap cada festa, al Cassino de la fusteria. Allí no sols era escoltada la seva paraula, sinó, fins esperat el seu concell, per a pendrer determini. La manera discreta amb que tractava els assumptes, era l'admiració de l'Agneta: prou es traslluia amb l'atenció que l'escoltava. Si per etzar quedaven sols, poetisaba la conversa de tal manera, que l'Agneta hi quedava embadalida i hauria volgut que aquells instants fossin eterns.

Prompte es donà compte que l'estimava, i que aquell amor, que prou sabia era impossible, no tardaria en comunicarse al cor de'n Lluís; més l'amor es foc, i al sortir-ne la flama, ja hi ha tant caliu, que rès l'atura. Volgué posar-hi remei. Separar-s'en. Sols logrà precipitar els aconteixements.

La soptada fredor de les paraules de l'Agneta, impresionà a n'en Lluís, i volgué sortir aviat de duptes. Al següent diumenge al dematí, trucà a casa d'ella. Estaba sola. ¿Es vostè Lluís? digué l'Agneta al obrir la porta, tornant-se groga com la cera. Entri, entri, afeigí deixant la porta oberta i fent-lo entrar cap al menjador. ¿Que'l porta per aquesta casa?

Sols tingué en Lluís que deixar dir a la boca, lo que'l seu cor tan temps sentia, per a declarar-li son amor.

Ella anava tornant-se encare més groga i dugues grosses llàgrimes rodolaren per ses galtes.

—Mercès Lluís... no'l mereixo el seu amor... no s'ofengui... li prego... més no puc... no dec...

Respostes tan poc esperades, desconcertaren a n'en Lluís, que trist i resignat interrompi:

—Havia oblidat, que no puc inspirar amor, i fins cregut, que també vostè m'estimava!

—Si... es cert... Lluís... l'estimo... aquest sacrifici n'es la millor proba... perdonim... li prego de tot cor... nostre amor es impossible... perquè... No pogué continuar la veu se li nuà i esclatà en un plor amarc.

Conmogut insistí en Lluís.

Si es veritat Agneta que m'estima. ¿Perqué plora? ¿Que impideix'l nostre amor?

Ella dubtà un moment:

—Promet oblidar-ho?

—Li juro: respongué resoltament en Lluís.

—Doncs escolti: i aixugant-se les llàgrimes, serenant-se tan com li fou possible començà la següent relació.

* * *

L'Anita, com li deien en el poble, era una noia de divuit anys d'indiscutible hermosura. La seva mare, sense ser una mala dòna, era molt vanitosa; li agradava l'incens de les alabances, que si bé dirigides a la filla, de retop també li arribaven. Excusant-se amb ella, se la veia a tots els balls i festes del poble, fent creixer l'orgull i la vanitat, que ja havia fet presa en el cor de l'Anita.

Aquell istiu hi anà el senyoret Enric, com tot-hom l'anomenava. Va correr la veu que era fill d'un milionari. ¡Que orgullosa es posà l'Anita quan al poc temps li demanava relacions! No sentia pas amor, més afalagava tan sa vanitat durlo al costat per el passeig, i ballar amb ell, fent enveja a les amigues, que no tingué reparo en correspondrer-li. Prou arribà tal nova a les orelles de son pare, més atrafegat amb la sega del blat, que havia sigut tardà i se li juntaria amb la brema, no va ferne cas. ¡Prou sab la meva recititut pensava. Sa mare enlluernada per allò del *millonario*, feia els ulls grossos.

Soptadament, se presentà un dia el senyoret Enric a casa l'Anita, Habia rebut un *parte*. Son pare estava greument malalt. Li era precis sortit tot seguit. Urgia molt. L'Anita estava sola. Li prengué un petó de comiat, després un altre... i un altre i... al cap de mitja hora tement perdre el tren es despedia d'ella amb un jurament d'amor i paraula de casament.

Refugí l'Anita des de aquell dia el tracte de les amigues i si la miraven, una roïgor de vergonya, que no podia evitar, li pujava a la cara. Son caràcter esdevingué trist i enguniós. Anyorament; pensaba el seu pare.

A la tercera carta ja no va tenir resposta. Ella prou escribia, més el silenci més desesperant era la resposta. Un dolorós desengany entrà en son cor i comprenent la vergonya que l'esperava, resolgué fugir de sa casa, i feu cap a Barcelona.

Descriure els torments que l'aclapararen fora cosa impossible. Després de patir fam i fret, aconsellada per falses amigues, arribà a figurar en la llista de dònes, que de l'amor en fan un ofici.

El jorn d'esser mare s'apropava; no tingué més remei que acullir-se a l'hospital, i allí voltada de llits ocupats per altres desgraciades, vingué al mon la filla de ses entranyes... Callà un instant, s'aixugà les llàgrimes, i prenent novament alè continuà.

Veurer aquell àngel, adormidet al seu costat i sentir el desijt de redimir-se, de tornar al bon viurer fou cosa d'un instant. Se la miraba de fit a fit besant-la amorosa sense cap treva. ¿Que vol que la portin a la borderia? preguntà la monja amb veu aspre. Quedà al sentir-hi, com muda, no atinava a respondre, fins que reconcentrant tota la seva energia, respongué:—¡No; no! aixó ¡mai! i acostant-se més a sa filleta, entre petó i petó, li deia amb veu baixeta.—No t'abandonaré filla meva; cert es que no tens pare, més. ¿Que hi

Núm. 10 del Concurs literari

«Preguem als nostres llegidors que posin tota l'atenció en aquests treballs i es guardin nota del judici que'ls mereixin a fi de donar en el seu dia llur opinió per a premiar el que siga considerat com a millor.»

Renyits?

Eren ben amics, tant, que si algú els coneixia tan sols de vista, ben bé's podia creure que eren germans.

Si bé es veritat que agermanats obraven, tenien, en canvi, el caracter molt diferent l'un del altre; gènit que's sabien, emperò, dominar en bé del seu companyerisme que havia nascut de l'afinitat d'idees i sentiments que ambdós professaven.

Fills d'una terra esclavitzada que pesa damunt d'ella el jou d'un centralisme odiable, cooperaven entusiastament a tota obra qual finalitat fos la constant afirmació nacionalitzadora de la vitalitat indiscutible de la seva pàtria oprimida.

Buscaven en les hores d'esplai gaudir sos anys de joventut—sempre que'ls era possible—en actes que, al ensemps, tendíessin al assoliment de la fi de la seva ideologia. Per çò, per a satisfer la necessitat que del ritme sent el còs quan està en possessió de la plenitud de la natural fortaleza, cercaven per mitjà les dances característiques de la terra catalana.

La dança, l'austera sardana, descapdellave's, un dia, al sò de saltirona melodia i les mans ajuntades dels dos amics inseparables, varen desunirse per a cedir lloc galanament a dugues gentils dançaires, ben amigues, qui com ells trobaven plaer amb la dança bellament ballada.

Encare vibraven en l'aire del prat—aquell dia en festa—les notes de la joliva sardana; encare els cantadors aucells dalt dels arbres piulejaven chorejant el sentimental cant de la tenora, que, aquelles mans que s'havien separat per a enllaçar amb les delicades de les dugues amigues es trobaven, allavors, al finalitzar la gaia melodia, espiritualment unides per una mútua atraient simpatia vers la llur companya, la mà de la qual amorosament estrenyien.

O la sublimitat del encís en la contemplació de l'aimada!

Aixís comensà l'idili. Des d'allavors foren quatre amics que arreu on s'hi ballaven sardanes s'hi trobaven. Més tart, després d'uns dies, ja varen esser dugues parelles ben avingudes que portaven un bon fi. Bò havia de ser ja que era un amor que havia inflammat d'amor llurs cors ballant la sardana i té la virtut la dança nostra que «es fà i desfà» sens esser propicia a cap acte de perniciós sensualisme.

La platja assolida; la fina sorra que cansada del bres de l'aigua s'ajau a terra per a rebre el bés amorós de la mar en calma, vos en dirien d'aqueixos amors. La feconda esplanada; la muntanya curulla de verdors; el bosc espès on el vent en son platxeri fa cantar les fulles i gronxar les branques que mandrosament es brinquen i marxa enllà del lluny—perquè'l vent no s'atura—emportant-se'n la bosquetana flaire; la font que sempre monotonament entona; l'alta cascata que afo-

fa? ¿Per ventura deixes d'esser filla de més entranyes? No amor meu, si aixís ets sols meva; i llensant una mirada plena d'odi a la monja, afegia ja la borderia!...

Restablerta, entrà de cusidora de blanc, a casa d'una nombrosa familia, on no sols tingué feina seguida, sinó que li permeteren dur a sa filla, per a poder-la alletar; més tan tristos recorts, tenia per a ella, aquella Barcelona que resolgué canviar de residencia.

Al deixar la capital, no s'anomenà més *Anita*, prenent el més propi i català d'Agneta.

—I ara que sab la meva historia ¿no es vritat Lluís, que no dee acceptar el seu amor malgrat estimar-lo amb tota la forsa dels meus sentiments?

Sovint espurnejaren els ulls d'en Lluís, durant aquell parlament i amb tó solemne i resolut contestà:

—L'Agneta d'avui, rès té que veurer amb l'*Anita* d'altre temps. Oblidem-la. En quan a la nostra filla, ja té pare. Jo la reconec.

Un doll de llàgrimes fou la resposta de l'Agneta.

No va sorprendre a ningú aquest casament. Les noies deien: una viuda amb fills, no pot pas pretendre més; i els fadrins hi afegien, un home tan lleig, ja pot estar content d'arreglar una viuda.

Lo que havia al fons de l'ànima de l'un i del altre no podia capir-ho la vulgaritat dels que judiquen les coses sols per la forma externa.

XAVIER PALAUDARIES.

Remordiments

I

Quan vergonyós vos he parlat d'amor, he comprès el recel en la mirada i fins llavors no he sentit l'amargor dels meus pecats de la vida passada. Qui, senyora, ha tingut atreviment per venir-vos a dir que jo mentia, creient que m'entregava novament a n'els meus passats jocs de picardia... No tingueu por, llavors era un infant que jugava amb l'amor, i que no veia que juventut fugia tot jugant i perdia la vida mentres reia.

II

Lluny de tu, ton recort ha defallit. He comès, m'estimada, un gran pecat, en braços d'altre dòna m'he llensat, mes ara torno a tu ben penedit. Estrenyem fort a sobre del teu pit, rebem de nou amb bona voluntat, reptem ben fort, i riuten d'amagat vegent-me tant confós i avergonyit. Donam després rient el teu perdó dient que oblidaràs la traïdoria i, fent-me olvida a mi la temptació fes que torni a tos llavis l'alegria i al sentir el desitg de dar-te un bés et juraré no tornari mai més.

JOAN MAS JUNYENT.

FESTA

Illa l'aigua i en son desvari es converteix en pols diamantina, en flor de neu; els camps, les flors, en fi, tot lo que's poesia en son testimoni del pur amor de les dugues parelles qui per dir-se sos mots plaents cercaven els llocs més poètics i era la seva ofrena d'amor un ramell de daurada ginesta.

Creixia l'amor i anava passant la vida. La realitat de la vida es dura i molt prosaica. Es com un roser: contenen les roses i les espines. Aixís la vida: per una flor quantes punxades! per un gran goig, quantes tristeses!

No eren ja els dos amics, ni tampoc les dugues amigues inseparables, eren dugues parelles d' enamorats que l'havien de viure la vida i es molt més difícil de que quatre coincidissin com abans coincidíen dos, malgrat la diferencia de caracter que existia.

Are aquell antic agermanament no podien sentir-lo, precisament perquè s'havien volgut tant l'amic amb l'amic i l'amiga amb l'amiga, per çò i perquè aquell primer companyerisme l'havien trobat, are, més viu encara, en la llar aimada i aimat, per çò no més, sens adonar-se'n, de mica en mica les dugues parelles es varen anar separant, separant, fins arribar-se a sentir mutuament ofesos sens mai haver-se disputat.

Mimbava un amor i n'augmentava un altre!

EMILI NADAL i BLANCH.

NOSTRA PARLA

Aquest es el nom d'una novella entitat quin objecte i fins no poden esser més simpàtics, tractats d'un agrupament de Mallorquins, Valencians, Rossellonesos i Catalans que's proposa l'unió material i espiritual de tots els que parlen l'idioma Català.

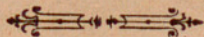
Deixem que ells ens digan quins son els seus propòsits posats de manifest en els següents paràgrafs de la lletra que'ns endreçan:

«No volguem consentir per més temps que els nostres privilegiats troços de terra que parlen la mateixa llengua continuïn allunyats, separats pel poder de diferents Estats—i çò que és més trist—adhuc espiritualment divorciats i mancats de l'amor que als d'una mateixa niçaga els pertany.»

Havem tenguda la mateixa historia, havem plorat junts les mateixes dolors i'ns sentim gelosos de les mateixes glories; hi ha la mateixa tradició en el pensament de nostres filòsofs i nostres escriptors; un mateix és l'esperit de les nostres lleis, i sobre de tot tenim una sola llengua que ens aplega i'ns agermana a tots per sobre del Pirineu, per sobre de l'Ebre i fins més enllà de la mar.

Vet-aquí, doncs, la tasca de NOSTRA PARLA—Agrupament de Mallorquins, Valencians, Rossellonesos i Catalans, constituït ara a Barcelona.—Tasca de germanor, de fer-nos conèixer els uns als altres, de record dels temps que foren, de restauració del Casal de nostres pares, de reivindicació de llur herència.»

Disposin de nosaltres els bons patricis i continuen des d'are amb la nostra modesta ajuda.

EL GUARDA-AGULLES

I

De que'n Francesc fós tan bon minyó, bé prou se'n reien tots els companys de l'estació; de que fós un xicot seriós, amable amb tothom i que li agradava complir amb tota puntualitat la feina que se li encomanava, no se'n cansava de dir-ho el *jefe*: però en Francesc, si bé no deixaven de mortificar-lo amb les seves pulles els mofetes dels companys, no's mostrava orgullós de veure's avantat pel *jefe* davant de tots; al revés, que deia sempre que ell no n'era mereixedor de les alabances perquè no feia més que complir amb el seu deure.

Fill d'uns pagesos arruïnats d'un poblet de muntanya, fugint de la fam que'l menaçava, havia assolit una col·locació ben humil, poguer entrar de guarda-agulles del carril de Barcelona a França, i, resignant-se amb la seva sort, vivia pobre i content: ja tenia el just per a anar tirant i fer bullir l'olla.

S'havia casat amb una noia pobre com ell, però honrada i feïnera, neta com una patena i que d'una pesseta en sabia fer-ne cent cèntims. En els quatre anys de matrimoni, si bé no havien pogut areconar cap quarto—com ho podien fer amb el trist jornal d'onze rals que guanyava en Francesc?—no tenien deutes i anaven pujant a la mainada—un xicotet viu i mogut com l'argent-viu i una moceta més maca que les pessetes—atipant-los, sinó amb bons talls, que solament coneixien de nom, amb groixades llesques de pa de nou lliures i amb plats curulls de mongetes i cols. La qüestió era que no tinguessin d'anar al llit amb la panxa buida.

Bé es veritat que anaven a fiar; però al arribar al cap de la *quinzena*, quan en Francesc cobrava, el primer que feia la dona, era correr cap a càl flaqer, a la tenda, a tot arreu on els portaven a colli, a fer creu a la llibreta. Quan no devia ja res, semblava que li treien un pès de sobre, encare que no li quedessin cinc cèntims per a fer cantar a un cec.

II

Era la revetlla de Tots-Sants. En l'estació hi havia un xivarri i gatzara de cent diables. S'havia cobrat la *quinzena*, i els que plegaven es donaven paraula per trobar-se en havent sopat, per a fer un xic de xerinola.

—Tampoc vindràs avui al cafè, Francesc?—li preguntava un company.

—No vindrà pas—responia un altre—que la seva dona li pegaria.

—De bò, de bò ets tan calçasses, Francesc.

Les mofes dels amics, de veres que li sabien greu... Però... era veritat que era un calçasses, com ells deien?... Tot l'any de peu al canó, sense un dia d'esbarjo amb els companys, pot-ser si que'n feia un grà massa. Un hom també ha de tenir un poc de divertiment: anar un cop al cafè amb els amics no era pas fer cap *calaverada*.

—Doncs... si que vindrà, avui!

—Quina bruixa s'ha penjat? No'ns enganyes pas?

—Paraula; ja ho veureu.

III

—Com es que surts aquest vespre, Francesc? Que no t'enrecordes que t'has de llevar pel tren de càrrega d'un quart de quatre?

—Surto perquè'm dóna la gana i no't tinc de demanar consentiment: ja n'hi sigut prou de calçasses!

—Noi, no n'hi ha per tant: jo ho feia pel teu bé... Dóna'm els quartos per a anar a pagar a càl flaqer i a càl...

—No puc portar els diners que guanyo prou afanyats ni un quart damunt meu?... Doncs, ara no t'els vui donar, pesi a qui pesi: ja t'hi dit que n'estic cansat d'esser tan calçasses!...

—Qui t'empeny que tan rodoles? Em sembla a mí que no't demano els diners per a *empolainar-me*; sinó per a anar a pagar als que'ns fien tota la *quinzena*... Fes lo que vulguis, noi, que de la teva pell es faràn les tiretes.

IV

De com en Francesc es va trobar amb els companys a la taula del «set i mig» ni ell mateix va donar-se'n compte. La petita disputa amb la seva dòna, per falta de costum, veritablement l'havia disgustat. Quan havia sigut al dintell de la porta del cafè, estigué un bon xic dubtant de si entrava o no entrava.. Però, no; no podia esser: havia donat paraula als amics, i per rès del món ell la trencava... I a més, pendria un *calent* i se'n aniria a dormir.

Quan els companys el vegeren entrar, li feren una arribada de príncep.

—Jo apostava doble contra senzill que la teva dòna no't deixaria venir—digué el més mofeta.

Aquesta broma li feu enrogir les galtes. Es a dir, que tothom n'havia d'haver esment de que era un calçasses? El dependent va abocar-li el cafè; però en Francesc ni se'n va adonar, de sofocat que's trobava.

L'atmosfera viciada que's respirava aquella nit en el cafetí, plè de gom-a-gom, perquè l'endemà era festa; les cançons obscenes que cantaven un parell de desgraciades, mal vestides, escandaloses, dalt d'un esquitit escenari, i les bromes grolleres que's feien els parroquians, com si fossin en un bordell, van acabar per capgirar el cap d'en Francesc. Inconscientment seguia als companys. Va beurer licor, que no havia provat mai; va posar-se a jugar a cartes, sense saber el que feia... I com no tenia el cap pel jòc, els quartos de la *quinzena* anaven fugint-li de la butxaca... I les hores passaven, passaven, sense noció de temps...

Aprofitant-se del seu aclaparament, els amics van deixar an en Francesc pelat com una rata.

—Què no penses amb el tren d'un quart de quatre, Francesc?—va preguntar-li un dels companys.

Com despertant d'un fatigós somni, va aixecar-se i se'n va anar mig tambalejant, sense saludar a ningú.

—Jo diria, al menys, adeussiau, besties!

V

Amb l'oreig de matinada en Francesc va anar-se deixondint. I allavors fou quan va donar-se compte del seu ver estat... Què havia fet?... Amb la vista fita a terra va romandre en mig de la

vía, rígid com una estatua de marbre, i amb un tremolor interior que'l feia sanglotar.

En aquest moment, en l'estació donaven les batallades reglamentaries per a anunciar la sortida del tren de l'altre estació propera.

Però en Francesc no va sentir les, atent no més al que la consciència en aquells moments li cridava: «Ja deus estar satisfet de no esser un calçasses! Ara ja ets un home; ja pots portar els quartos a la butxaca; ja no se'n riuràn de tu els demés companys.. Ara ja t'has quedat sense un xavo, a veure, a veure si seràn els teus amics mofetes els que't duràn els diners a casa; quan els teus fills et diguin que tenen gana, qui serà que'ls donarà el mós de pà que tu tens el deure de portarls-hi? I la teva dòna, quan t'avisava, no ho feia pel teu bé? Bé prou tot el dia mira de trinxar i retrinxar perquè la *paga* arribi per tots quinze dies... Quan vagis a casa, què li donaràs a la pobre dòna perquè vagi a pagar als que us fien?... Quina excusa tindràs per a dir-li que no tens cap quarto, que tots els has deixat a la taula del jòc?... I el flaqer, sabent que no has estat malalt, com vols que't torni a fiar una altre quinzena, sinó li pagues de primer la endarrerida?... I a les tendes? Prou et diràn que qui no pot pagar dèu, menys podrà pagar-ne vint... Tindràs de confessar que t'has fet malvé els quartos en el jòc? Si ho fas... com vols tenir crèdit i que's fin de tu, d'ara endavant?»

Aproant-se el tren per a entrar en agulles, xiulava demanant via lliure; però en Francesc, com podia sentir-lo, si tenia el pensament concentrat en el treball que estava passant? En cap part trobava la solució. Demanar un anticipo al *jefe* no volia fer-ho per rès del món: ell que'l tenia en tan bon concepte... per tan formal... per tan de sa casa...

El tren s'anava apropant amb ulls fascinadors. Els xiulets de la locomotora cada vegada eren més forts i perllongats...

VI

Quan després de molts esforços, pels mateixos companys pogué esser tret del mig de les rodes el còs destroçat d'en Francesc, un d'ells, encare ubriac, digué, baix, als altres, amb veu enregollada per l'aiguardent:

—Nois, no'ns tenim d'amoïnar: una plaça per a un altre!

Muts pel dolor que'ls punyia el cor, cap va contestar al proferit per aquell infeliç, embrutit per la beguda.

Solament el *jefe*, apuntant-li dugues llàgrimes, lívid per la desgracia, exclamà:

—Pobre Francesc! Tan bon xicot que era! Quina falta farà a casa seva!

CANDOR SALAMÉ.

FESTA

LA ARTISTA

¿Qui no la coneix a l'Encarna Puente a Barcelona? Pocs l'han deixat de veure ballar en els escenaris de la comtal ciutat, lo mateix el *tuessen* madrileny, que les danses helèniques més clàssiques. Es jove, guapa, elegant i per això es comprèn fàcilment el rum rum que's va deixar sentir entre les senyores, al arribar ella al balneari. Tot l'element jove-masclé va acudir-hi com un aixam de abelles famolenques, cosa que no deixà de inquietar a les nenes, davant la prespectiva de tenir que fer la broma soletes; això durà molt poc puix semblava talment que la simpàtica artista portés unes quantes caixes de *Zampironi* que administrava abundantment a tot aquell mosquer; jo vaig evitar la dòsis que sens dupte m'estava destinada adaptant les meves accions a n'el refrà tan conegut, «el qui no vulgui polys que no vagi a l'era».

Si pensen vostès que la conducta de la hermosa ballarina va sorprendre a les *mamàs* estaràn en lo just; això no vol dir que'ls hagués satisfet, puix ja se'ls feia aigua la boca i esmolaven la llengua per a comentar els escàndols que havia de donar aquella actriu d'opereta.

Aquesta feia cas omís dels demés banyistes; quan després del bany sortia al jardí corresponia amb una lleugera inclinació de cap als que la saludaven i sentant-se en un banc es posava a llegir fins a l'hora de dinar; a la tarda sortia a passeig amb la seva mare cuidant d'arribar a temps a rosari.

Jo no hi havia parlat mai; un dia que anava cap al poble distant un quart d'hora de l'establiment, vaig trobar-la acompanyada de la seva inseparable *mamá*.

Vaig saludar, contestant ella amb una inclinació, al mateix temps que'm deia:

—Dispensi. ¿Que anem bé per a anar al poble?

—Si vostès m'ho permeten tindrè'l gust d'acompanyar-les.

—Amb molt de gust i més tractant-se d'un jove més feréstec que un erissó.

—Me sembla que exagera.

—Ja ho vaig dir a la *mamá* mentres ens entreteniem en treure la pell a la gent del hotel; aquell jove tan serio deu estar enamorat. ¿A que ho endevino?

—Pot ésser.

—¿I qui es aquesta feliç persona?

—La senyoreta Encarnació Puente.

—Ui... Ui... Ja tenen raó que les apariències enganyen. Me sembla que vostè es un punt filipino...

—Ni a coma arribo. Lo que es que tinc un caràcter retret i lo mateix succeeix amb els meus amics de Barcelona. Tothom ens té per models per la senzilla raó que no se'ns veu en lloc; però ve una persona dos dies amb nosaltres i ens troba més frescos que un *biscuit glacé*.

—Bé home, bé, com s'explica la mosqueta morta! Al arribar jo aquí ja sabia lo que m'esperava; per això lo primer que vaig fer fou espantar a tota la colla de mosquits que si'm resulten pesats a l'hivern, a l'estiu se'm fan insuportables. Les senyores potser es pensaven que portaria a la maleta la broma i la gatzara. He vingut a respirar, a saturar-me d'oxigen, a reposar, a estirarme, a

vestir amb comoditat i no fer patir les barnilles de la cotilla...

—Avui ha marxat la Puente.

—¿Quina xicoteta més ensopida! ¡I d'això en diuen còmiques!

VICTOR D'AMOC.

Hores serenes

Triptic

L'HORA DAURADA

Tenen totes les tardes de la tardor madura un moment ben placèvol... La dolça hora daurada. Baix son domini es quieta la terra i reposada, quan el sol—ja ponent-se—soperbament fulgura.

Lentament, les masies van perdent llur blancura i devenint groguenques. D'or tota auriolada reposa la pineda sobre'l mont escampada... Amb mil punts d'or guarnida, la mar blava murmura...

Es l'hora dolça i bella que'ns agrada i complau i ens fa estimà el poema del blau d'un cel tan blau i el de la terra roja i verda i violeta ..

Veïem amb suau tendresa que un home llaura amb bous i en el cant de l'alsa descobrim gais tons nous, mentre esguardem—corpresos—el vol de l'aureneta.

L'HORA BLAVA

A l'horitzó s'esfumen les vesllúms dels raigs rogens del sol que va ponent-se i els núvols de la nit, van extenent-se... Els camps exhaleu—quiets—subtils perfúms.

Es l'hora blava: enlla, brillen les llums d'un màs ont, lentament, van encenent-se. Els perfils blancs del màs van difonent-se en l'hora blava i tot perd sos volúms.

Més aprop, se destaca—gran i noble, d'un pí alterós la silueta... El poble —ajegut més avall—quasi no's veu.

Ja hi ha al cel—blau ençare—una estrelleta que titil·la suaument... I una aureneta passa brunzent, per sobre de la Creu.

L'HORA ENDOLADA

Dintre d'un cel tot blau, les estrelles tremolen. Oh, belles nits de Juny d'un'intima dolçor!... L'oreig es tebi i lleu... Mos pensaments s'envolen cap a un record tot pur... Penso en mon tendre amor.

Tinc en mes lasses mans un clavell que roseja i pert sos ignis tons al raig de lluna blau... Aspiro son perfum que m'ubriaga, m mareja, més no'l deixo... No puc... Soc de sa oló un esclau.

Mormolo inconscientment el nom de mon hermosa, sentint ja—mentalment—la seva veu conmosa, i em sembla'l ventijol un seu petó, entendrit.

Oh, belles nits de Juny, d'un'intima dolçural... L'oreig es tebi i lleu, i damunt meu, fulgura un estel esmaltant el blau de l'Infinit...

SALVADOR SOCIAS i FORNELL.

SONATES

Amb aquest títol, el nostre amic, en Joan Molas Valverde acaba de publicar un volum de poesies inèdites i sobiranament inspirades.

Heu's-aquí un poeta—diu l'Apeles Mestres en el prefaci—i nosaltres, després de llegides les *Sonates*, afegim, heu's-aquí un músic que ha traduït llur inspiració musical en signes diferents dels demès, que en lloc d'escriure notes en un pentagrama, ha exposat llur concepció genial en lletra d'impremta.

Al llegir les poesies den Molas, inconscientment, l'ànima se sent transportada, la fantasia vola cercant ço que ell descriu i gaudeix les bel·leses de natura, unes voltes, d'altres també l'esperit s'inquieta volguent esbrinar les causes que provoquen tanta melangia al poeta, el perquè d'aquestes ansies de lo desconegut, el perquè d'aquest foll desig d'abastar coses intangibles, coses abstractes.

Sonates son una serie de poemes vibrants, d'una força poc comú en els poetes joves, i que revelen un temperament d'artista.

Es notable sobretot, la *cançó dels pins*, i la *visió i murmur de la cascata*, de la sonata fantàstica, pel realisme, car en llenguatge dels humans creiem no podia copiar-se amb més exactitud.

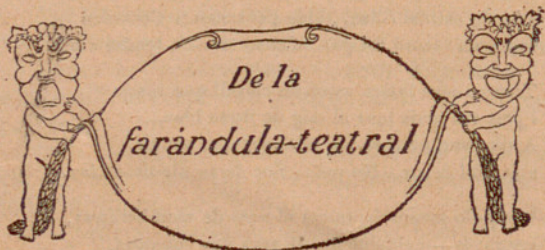
El temperament del poeta es potent i això fa que en certes ocasions la inspiracions, corri i corri adelerada cercant la visió, sense parar esment en la forma, sense aturar-se a reflexionar ni a analitzar lo que'l seu estre fa escriure a la mà nerviosament.

Potser això serà motiu de crítiques severes, potser hi haurà, qui's fixarà en atreviments de forma, en que hi ha alguna paraula castellanitzada, però per sobre d'aquestes petiteses hi vibrarà sempre la concepció extraordinària del novell poeta que sols trasllada al paper lo que en llur cervell s'agita.

Sonates, doncs, es un llibre a propòsit per a esser discutit, més no en el conjunt. Ls crítica, en tot cas, pot esser severa, analitzant l'obra, desgreuant-la i ficant-se en tots els detalls, lo qual ha d'esser satisfactori pel nostre amic, car sols se discuteixen per pessés menudes, les grans obres, les obres bones.

Recomanem doncs al nostres amics la lectura del nou llibre, segurs de que diràn com nosaltres, amb l'Apeles Mestres—heu's-aquí un poeta.

C. F.

CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDUSTRIA.—*Sota el cel de la patria*. Llegendà dramàtica en un acte d'en Josep Burgas. *La barca dels afligits*, marina en un acte del poeta Apeles Mestres.

Sota el cel de la patria es una obreta patriòtica

en la que l'autor ha conjuminat unes situacions dramàtiques de tal intensitat que feu que l'auditori s'impresionés agradablement; en tot aquesta obra, es molt inferior a d'altres del mateix autor.

La senyoreta Mestres digué la seva part amb carinyo.

En Viñas tingué moments de felicitat inspiració que li valgueren forts aplaudiments.

Al acabar l'autor fou cridat a les taules escoltant una sorollosa ovació.

**

La barca dels afligits, que l'autor califica de marina, es un quadre plè de vida on s'hi destaquen aquells tipus de gent de mar que l'Apeles Mestres dibuixa amb tanta naturalitat.

De des de el començament de la comedieta fins poc abans de cloure's la cortina, els personatges de la nova obra de l'autor de *Sirena*, se queixen, rondinen, se llisten fàstics, no deixant endevinar el perquè d'aquell enmurriament, fins al final que torna el bon humor als tripulants de *La barca dels afligits*, després de les esperades explicacions que esqueixen l'incògnit, que durant l'acte té intrigat al espectador.

La nova obra de l'Apeles Mestres està rublerta de xistos i dialogada amb aquella traça que'ns té acostumats.

L'execució excelent per part de tots.

Al finalitzar en mig d'una calurosa ovació l'autor fou cridat a les taules.

El decorat d'ambdues obres, degut al notable escenògraf en J. Rocarol, esplèndit. El públic aplaudí justament al senyor Rocarol que fou cridat a l'escena.

MANELIC.

A una dama incògnita

Que es lo que jo us podria dir, madona,
per a enaltir la vostra gran bellesa?
Quelcom just i plaent voldria dir-vos.

Que tenen vostres ulls, la placidesa,
i l'encis dels estanys al clar de lluna;
que tenen vostres mans la nitidesa
de la neu, mans de verge, mans de santa;
que vostre veu subjuga amb sa dolcesa;
que apar tingueu, madona, en cada galta,
del roserar, la rosa més encesa;
que son els vostres llavis dos cireres;
i que té el vostre cos tanta esbeltesa,
que a haver nascut en altre temps, serieu
fins, la enveja de Venus la deesa.
;Es tan lo que de vos podria dir-se!
Mes, malgrat esser tal, vostre bellesa,
borrosament, reflécta-s'hi la imatge
del vostre cor de càndida puresa.

FRANCISCO FREIXAS.

FESTA

Carnet de Societat

UNA FESTA

Per a celebrar l'inaguració d'una cuina econòmica tingué lloc air tarde una festa altament agradable en l'elegantíssim *chalet* que posseeixen els marquesos de Vilarrodona en la hermosa avinguda d'Ali-Bey. on s'organitzà una interessant vetllada literaria-musical en la que prengueren part els més coneguts poetes i artistes de nostra terra.

La primera part de dita festa va esser dedicada a la poesia, llegint don Albert de Castro el grandios poema *Anima de canti* que fou recitat amb tanta delicadesa i sentimentalisme, que la meitat dels concurrents varen quedar-se dormits. Seguidament don Roc Buqueras va darnos a conèixer una sentida poesia que tenia per títol *Muntaner, Balmes i Aribau* i don Sabas Eloy, el sonet en octaves reials *La octava de Corpus*. El jove Nicasi Mario, recità d'una manera magistral un nou kilomètric poema titulat *La vaga eterna* que durà prop de dugues hores. Durant aquest temps tingueren que esser auxiliats per individus de la benèfica institució de la Creu Roja, la baronesa de Mora de Ebro, la senyora de Guisona i el *chauffer* de la casa.

Tant prompte es trovaren reposats dels efectes de la lectura d'aquell hermós treball, don Ramiro Romeu llegí unes siguidilles titolades, *Olé por tu cuerpo* les que van esser molt aplaudides pels pocs concurrents que quedaren *ilesos*. Va tancar aquesta part del programa Mme. Petro, cèlebre comedianta del teatre *Gay-Park* de Londres, la que digué de una manera acabada, el molt aplaudit monòlec *Afartem i diguem moro*.

Després d'una hora de descans, en la que'ls senyors marquesos de Vilarrodona obsequiaren a les seves amistats amb *emparadados* del kiosk de Caneletes, *bolos* de clara d'ou, del *Chiringuito* i copes de aigüa de *lilínés*, de Banyoles i de la font de'n *Fargas*, comensà la segona part dedicada exclusivament a la música i al *bel-canto*.

El primer número va esser la grandiosa *overtura* del carrer de Bilbao, executada per totes les brigades eventuais de nostre Ajuntament. Tingué de repetir-se l'obra, puix que molts dels presents ja no recordaven que existís tal *overtura*.

La senyora de Mayals va cantar com sempre, fora de tò, l'aria de la ópera *I Pagliano* i la simpàtica Clotilde Canals va darnos a conèixer en el piano una sonata de Breski. Casto Josep i la seva esposa Pura Maria cantaren graciosament el duo dels *Paraigües*, de la coneguda sarsuela *Cuadros i Companyia*. Lo jove Lucas Gomez baix de naixement, cantà el rondó final de la *Marruca*. La mezzo soprano senyora Trepada, l'aria del tercer acte de la opereta bufa *Ya somos cuatro*, i finalment la senyoreta Alsina coneguda per la *Nena*, va cantar acompanyada pels guitarristes senyors Garcés i Martínez, el picarese *couplet* de la Meller, que diu:

*¡Ay Ramón!
No me busque las cosquillas
¡Ay Ramón!*

que provocà un entusiasme tan gran entre aquella gent aristocràtica, que's veijé obligada a repetir dita cansó en mig d'un aixordament de *bra-*

cos i aplaudiments. Un cop acabat, li varen regalar un tortell de crema els servidors de la casa, i una caps de píndoles de la *Salut*, don Joan, metje del *Bon Concell*.

A les deu va darse per acabada tant simpàtica festa, de la que guardaran grats recorts tots quants tingueren la sort de assitir-hi

NOVES CURTES

=Ha sigut nomenat cabo de gastadors de la Colla de Sant Mús, el fill petit dels barons d'Esparraguera.

=Air no và encendrer els salóns de casa seva, per haverse apuijat el gas, la comtesa de Sant Medí.

=Després de greu malaltia, ha comensat a menjar bledes el baró de Capellades.

=Ha mort el lloro dels senyors de Canals.

Santiago Boy

ECOS

El senyor Iglesias vol proposar a l'Ajuntament (modestia apart) l'alçament d'un embelat a la plaça de Catalunya per a estrenar-hi la seva obra «L'Emigrant» brindant-se a ferne ell el protagonista.

Trobem que encara no ha estat prou acertat el senyor Iglesias. No ho troba que fora millor estrenar-la a la Porta de la Pau? Com que no coneixem l'obra, sospitem pel títol que an aquest lloc que indiquem quasi podria representar-s'hi en Teatre de Natura.

Vostè fent «L'Emigrant» a la ribera del mar hi estaria sublim.

Ei! si es que no's mareija...

* * *

Hem pujat a un tranvia de Gracia d'aquells antics en que les persones encare podem anar-hi com a persones i no com a bèns i per manca d'altre seient hem hagut de sentar-nos enfront d'una senyora monumental i al costat d'un home d'uns vintivuit anys, de tamanyo natural.

En la senyora extraordinaria, vestida de negre amb trajo de levita d'una moda que fou i mantellina, hi hem vist una d'aquelles senyores Tuies o Reparades dels articles d'En Boy. D'aquelles senyores que viuen en un segón pis de parets blanques i rajoles de cuina netes i brillants. Que el millor moble que tenen es la calaixera i al seu damunt una vitrina tancant a un Sant Antoni vestit de roba i dos gerros blau-cels amb flors de cera. Els calaixos plens de roba blanca amb pomes camosines i en el primer calaix de dalt hi guarden fistóns, estampes, candeles beneïdes... i joies. Aquelles joies que llueixen sempre, d'un brillantet menut i menjat per una montura d'or ampla i complicada.

L'home del costat vestia americana i gorra. Damunt dels llavis hi duia un bigoti espès i entremig d'ells un mig cigarro apagat que'l vigilaba el cobrador.

La senyora es contemplava al seu fill embadalida i li ha donat instruccions i un ram de flors:

—Té això; ara jo baixaré i tu has de baixar a l'altra parada. Ja ho saps, eh, allò? I no te'n fis gaire. Digue'ls-hi que ets el meu fill.

—Mira, digué al passar per davant del Banc Colonial, aquí vaig tenir-hi els meus primers diners. Ah! I ara que dic això, quant necessites?

—Oh! amb cinc cèntims ne tinc prou.

La senyora obra'l monedero (rigorosament històric) remena les monedes i mirant-se an aquell Sant Pau del seu davant li diu tot fent-li una rialleta de condescendència:

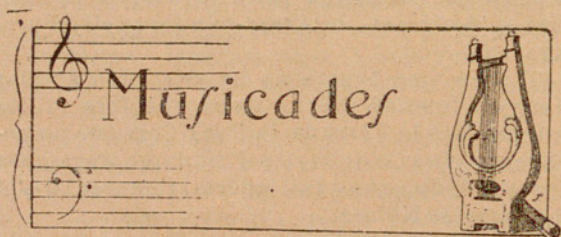
—Té; aquí'n tens deu.

Apa noi, he pensat jo, ja deurà anar a reventar-se el canvi després.

Aquell ninus pelut s'ha posat alegroïament el donatiu a la butxaca i la mare li ha donat un copet al genoll volguent dir «fes bondat» i ha baixat del tranvia. Des de la plataforma li havia donat una mirada de despedida.

Al quedar-se sol el noi ha allargat el coll mirant a la mama que s'allunyava i furtivament ha desplegat un mocador de farcells embolicant-hi amb cura el ram de flors.

A l'altra parada ha baixat i nosaltres ens l'hem contemplat mentre s'allunyava pel carrer de l'Hospital, tots encaparrats en pensar d'on rediantre devia treure aquell xicot el cigarro que duia mig fumant a la boca.

MOMENTS D'ANGOIXA

La desaparició d'En Granados

Hores tràgiques són aquestes en que'l dupte invadeix nostra ànima i l'incertitud ofusca nostre pensament. N'obstant ells donen caliu a una certa esperança que bé voldríem veure realitzada, encare que'l pessimisme que regna en nostre entorn sigui l'encarregat d'ofegar-la i fagi que no passi de lleugeríssima.

Al moment d'escriure aquestes ratlles, arriben fins a nosaltres vagues noves que amb inusitada joia dessitjariem saberles confirmades, puix no podem i no volem dar crèdit que'l «Sussex» al anar-sen a fons hagués causat la mort de nostre Granados i de sa bondadosa muller, quan tants naufragis del mateix barco torpedejat s'han pogut i han sigut salvats.

I en aquest dupte ens preguntem: No podria ésser aquest horribil cas una ironia del Destí? No podria ésser una rehabilitació al gran pianista, un desagravi a l'indiferència i acerbes crítiques que la majoria dels públics d'aquí feien seguir a una conversació, acte públic, concert, audició de música original, del consagrat autor de les «Goiesques»? puix al arribar la terrible nova ha caigut el vel que cubria els ulls dels envejosos, s'han serenat les passions, els enemics han jutjat imparcialment i aleshores s'ha vist que en Granados ha sigut (?) un artista com n'hi ha pocs,

incomparable pianista, excel·lent i grandiosos compositor, sens enumerar ses bondats personals i la manera d'ésser que'l feien doblement admirable. Tràgica ensenyansa!!! I a quin preu ha tingut que pagar l'haver-se fet universalment conegut, al haver sigut jutjat tan excel·lentment per un públic tan variat en gustos i opinions, per una crítica tan incisiva i mercantil com la neiorquina, emprò aquest honorós sacrifici l'enaltirà més i més, i sinó en vida al menys en mort (?) ocuparà el lloc que li corresponia en Espanya; car en el estranger ben conegut ja era i també apreciades ses cèlebres composicions pianístiques, que figuren casi sempre en els programes dels virtuoses del piano.

De tot cor ens adherim a l'idea que inicia el distingit publicista Argilés d'organitzar amb tota la grandiositat que's mereix l'estrena de sa darrera obra, que serviria de benefici i d'homenatge al ensemps.

La grandiositat de la catàstrofe, ses causes promovedores, la forma i moment de succeir, l'abatiment que com llosa de granit ha caigut en sos deixebles i admiradors i amics del malaguanyat artista, entre'ls que orgullosament ens hi contavem, tot doncs ens aturdeix tan fortament que nostra pluma esdevé torpe i les idees surten confoses i sens ilació, resultant per nosaltres aqueixos moments, moments de veritable angouxa...

CONCERTS

L'«Associació Musical de Barcelona» ha donat ses tres concerts d'abans anunciats, presentant als els colosos del piano el polac A. Rubinstein, un dels mellors intèrprets de Beethoven i de Chopin, i en E. von Stefaniai el gran pianista húngar, junt amb el conegut *cel·lista* Gaspar Casadó, continuament alentat pel públic i la crítica que veu en ell una llegítima i alagadora esperança. Inútil dir que foren dites audicions uns èxits.

—En l'«Academia Granados» van tenir lloc en ses dates senyalades els segon i tercer concerts de Quaresma, a càrrec del pianista E. von Stefaniai qui entusiasma amb sos dits preciosos al nombros auditori d'abds sessions. El quart i últim ha quedat sospès indefinidament en senyal de dol.

—També l'«Associació de Música de Camera» ha dat el seu concert mensual amb la presentació del pianista català Ferrand Vía, llarg temps allunyat de nosaltres. Mala ocasió escullí pel seu recital, puix difícil era jutjar son treball sens passió, quan els dos pianistes que's passen per ésser els mellors de l'època moderna estan donant audicions a piles, això n'obstant en Vía triunfà i son triomf fou més llegítim, més sincer, per la raó ja exposada.

—Igualment s'han celebrat les segona i tercera sessions del «Cicle Beethoven», amb l'audició dels Quartets II, VIII, XIII, III i XIV; on el renombrat «Renaixement» feu prodigis d'execució i sentiment, apreciand-se en tot lo que valen les dites composicions del autor de *Leonora*.

DIXI.

CASA REIG.—Exposició d'escultures d'En Cesar Cabanes.

Atentament [invitats assistirem a l'inauguració de l'exposició que tingué lloc el dia 1.er d'aquest mes. Lo que'ns presenta en Cabanes confirma allò de que la *quantitat no fa la qualitat*, doncs les obres que exposa no son nombroses,—però si que son de veres escullides i palesa mostra de lo que pot el seu cizell delicat.

Tant els retrats en bust com els medallons en relleu son d'una execució perfecte i l'autor els hi ha donat tota l'ànima de que es possible fer viurer els treballs escultòrics.

D'Art Religios ens en fa veurer tres mostres; dos baixos relleus—un d'ells policromat—i una medalla, i en tots tres hi hem vist l'inspiració necessaria en aquestes obres, on l'imaginació té de posar-ho tot per a que junt amb la mestria del cizell, dongui al treball l'idealisme indispensable an aquesta branca de l'Art.

Sols ens resta dir a n'En Cabanes; endavant i no's dormi sobre els llorers .

M. T.

TESTA FORMOSA

Les branques dels desmais que s'esllangueixen en nit clara besats pel raig de lluna, la visió em porten de la vostra testa, rublerta de rulls negres i sedosos.

Les estrelles que'n l'ample espai titil-len, a mon esprit porten la imatge clara, de la immensa hermosor de vostres nines, on sembla l'infinit enmirallar-s'hi.

De vostre boca n'es visió perfecte, una rosa que en mig l'august silenci de la nit clara, suaument se bada, besada dolçament pel tebi oratge.

I el perfecte arc amb que una ma d'artista la barba cisellà d'una deu grega que sota un vert dosser de fullam s'alça, evoca dins mon cor la visió augusta, de vostre coll i barba l'arc perfecte.

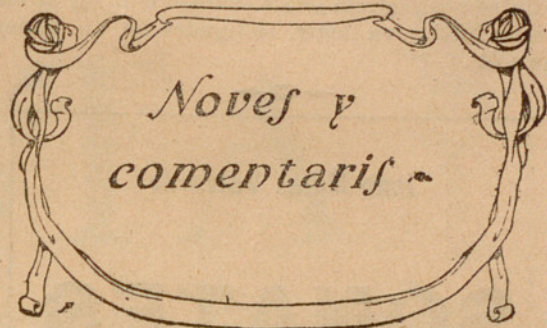
RAMÓN GAVALDÀ RIBAS.

Avis als subscriptors atrassats de pagament

Altre volta ens veiem obligats a cridar l'atenció dels morosos per a ique es posin al corrent amb l'Administració; fassin-se càrrec que una Revista del caràcter de la nostra no es un negoci

i que tota vegada que disfruten del periòdic es just que paguin la subscripció corresponent.

Si pel número vinent no s'han posat al corrent publicarem els seus noms i domicilis; els hi preguem, doncs, que procurin evitar-nos posar en pràctica aquesta mida tan dolorosa per nosaltres.

Avís

Ferms amants de les lletres catalanes, oferim les columnes de FESTA a tots els que tenint aficions literaries i mèrits suficients no poden publicar els seus treballs per falta de lloc on fer-ho.

No cal dir que 'ls treballs seràn examinats escrupulosament per a que no desdiguin dels que publiquem habitualment.

AVÍS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors expontanis que deuen enviar l'original en sobre obert amb la nota «Original d' impremta» i franquiejat com a tal.

Els que vulgan inclur-hi carta o enviarlo tancat per a major seguretat, incloguint-hi un segell de cinc céntims per a el pagament del carter.

De no fer-ho aixís, ho sentirem molt, però no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

En l'última setmana morí quasi repentinament l'esposa del nostre bon amic Rafel Casas.

Rebi la seva familia i especialment l'amic, l'expressió del nostre més sentit condol.

Elixir Callol remedi de las Débiles

Hem escoltat, a instancies d'una amable invitació, un ramell de poesies del jove i inèdit poeta Francesc Torné, que tingué la deferencia de llegir-nor-les.

Es tracta d'una colecció de poesies curtes, exentes de setimentalismes i romanticismes de que tan abusa'l nostre jovent, i en que's regoneix al fons de cada una de elles, una ànima vibrant, enèrgica, saviament transpuada entre uns versos blans i suaus, formant un bell contrast del tot original.

Hi ha que esperar molt del jove poeta i veiam si dintre poc podrem llegir moltes i d'altres de les poesies que'ns va llegir, relligades en un tomet que editi.

pintors novells que organitza dita entitat. Del concurs de cartells anunciadors, ha resultat premiat pel jurat que'l componien els senyors Adrià Gual, Francesc Labarta i Ramón Casals, una original aquarela a dos colors del nostre amic l'Ernest Enguix.

Es de suposar que dita exposició constituirà un èxit famós i aixins ho desitjem ;nosaltres que tenim una especial devoció pel nostre jovent.

Joan Molas Valverde

SONATES

OBRES POÈTIQUES

Prefaci per Apeles Mestres

Sonates: I. Del camp.—II. Del mar.—III. Del dolor i de la confortació.—IV. D'amor.—V. Fantàstica.

LUXOSA EDICIÓ EN PAPER
:-: DE FIL, 3 PESSETES :-:

Aquesta obra està de venda en les llibreries i en la Redacció de FESTA. Els subscriptors de fóra que desitgin adquirir-la, deuen enviar-nos, ademés del seu import, 0'50 pessetes, i la rebràn per correu, certificada.

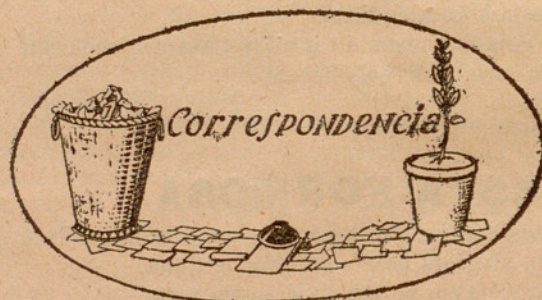
J. VIVES I BORRELL

SILUETES RUSTICANES

Narracions

LLIBRERIES:

Verdaguer, Rambla del Centre, 5.
Perelló i Vergés, Pelai, 20.

Ha visitat la nostra Redacció el nou setmanari *La Piula*, afecte a la política de la Lliga Regionalista. Li desitj'em molts anys de vida i corresponem afectuosos a la seva salutació.

Antoni Pujol. No'l podem servir.—*L'Ebís.* Vostè no ho fa malament, però al final descarrila; envii un altre cosa.—*Victor d'Amoc.* Queda en cartera «L'últim bes».—*Joan Bagueny.* En cartera «El Rajah».—*Pere Cuquerella.* Aquesta vegada no'l podem servir. Més endavant, veurem.—*Candor Salamé.* En cartera.—*Oliveri Clara.* En cartera.—*Josep Font Sans.* En cartera.—*A. Pedret i Miró.* Insistim en que si'l redueix bastant el publicarem. La poesia queda en cartera.—*August M. Argimón.* Té pagat fins a fi d'Abril. Prenem nota del canvi d'adresa.—Queden lletres per a contestar.

Camiseria SANS

BOQUERIA, 32.-BARCELONA

Especialitat en camises a mida

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Provincies	» 0'75 trimestre.
Extranger	» 1'25 »

Redacció a Barcelona: Rosselló, núm. 248, 3.er, 2.^a

Redacció i Administració: Alfons I d'Aragó, núm. 39

Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI

La «Agropació Ars» està activant poderosament els preparatius per a la primera exposició de